

ЕРИК СИМОН

В

Превод от немски: Светла Денева, 1977

chitanka.info

— Както е известно, съществуват процеси, които чисто теоретически са възможни, но тяхната термодинамическа вероятност е толкова безкрайно малка, че практически те никога не се осъществяват — каза проф. Надел и хвърли разсеян поглед към слушателите в малката аудитория.

Повечето от студентите досега записваха, но при тези думи оставиха настрана писалките, флумастерите, химикалките и моливите и се настаниха по-удобно, доколкото това изобщо е възможно на седалките в аудиторията, явно нарочно толкова тесни, че да е невъзможно някой да заспи по време на лекция. Във всеки случай студентите заеха най-удобната възможна поза, тъй като това, което щеше да последва, вече им бе известно: примерът с тухлата, която подскача, или пък някой от многото варианти на този пример.

— Нека приемем, че на масата се намира предмет с маса един милиграм — продължи проф. Надел. — Само чисто теоретически е възможно всички молекули на този предмет случайно да се движат по такъв начин, че той да се издигне нагоре, например на височина един сантиметър. Необходимата за това механична енергия ще бъде набавена от топлинния запас на тялото, следователно то спонтанно ще се охлажда, така че процесът няма да бъде в противоречие със закона за запазване на енергията.

На това място лекцията на проф. Надел бе прекъсната от приглушения вик на асистента, който седеше на стол в предния десен ъгъл на аудиторията. Професорът обаче не обърна внимание на това и каза:

— И тъй, каква е вероятността V_2 тялото да се издигне, сравнена с вероятността V_1 то да остане неподвижно, както сме свикнали да става обикновено?

Той започна да пише на дъската уравнения и да ги обяснява. При това бърчеше челото си и като че неволно движеше рамене. Невежеството на студентите, поради което бе принуден да обяснява такива обикновени неща, а може би и нещо друго, явно го правеше неспокоен.

След около десет минути на дъската бе написан резултатът:

$$V_2 / V_1 = 10^{-10700000000000}$$

— И тъй, вие виждате, колко неизмеримо по-голяма е вероятността предметът да остане неподвижен. От възникването на нашата галактика е изминало неизмеримо много време и все пак то е безкрайно малко в сравнение с времето, което трябва да чакаме, докато предметът се издигне само на един сантиметър във въздуха и остане така, да кажем една секунда. Така че с чиста съвест можем да твърдим, че такива процеси са невъзможни.

Студентите разсеяно гледаха пред себе си; примерът им бе познат. Професорът бе изпълнил цялата дъска с уравнения и чакаше асистентът да я изтрие. Той обаче седеше на стола си и като хипнотизиран гледаше професора, без да може да помръдне. Защото той виждаше нещо, което студентите не можеха да видят, тъй като им пречеше масата за експерименти: от десет минути вече професорът плуваше на около двадесет сантиметра над пода и ритмично движеше краката си, обсипани със скреж и обути в обувки с гумени подметки.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 5 от 1977 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.